

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/107

K A R A R

Cumhurbaşkanının 10.03.2023 tarihli ve 2023/121 sayılı kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin yenilenmesine karar verilmiş olup, anılan karar Resmî Gazete'nin 10.03.2023 tarihli ve 32128 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kurulumuzun 10.03.2023 tarihli ve 2023/90 sayılı kararıyla, birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 14 Mayıs 2023 Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci oylamaya kalması durumunda 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılmasına karar verilmiştir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 67'nci maddesinin beşinci fıkrasında; "Silah altında bulunan er ve erba lar ile askeri ö renciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde oy kullanılması ve oyların sayım ve dökümünde seçim emniyeti açısından alınması gerekli tedbirler Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespit edilir ve görevli hâkimin yerinde yönetim ve denetimi altında yapılır." hükmü ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 'Oy kullanamayacak olanlar' başlıklı 7. maddesinin (3) numaralı bendinde "Ceza infaz kurumlarında hükümlü olarak bulunanlar" hükmü yer almaktadır.

Ceza infaz kurumlarındaki tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlü bulunanların seçme hakkına sahip oldukları tartışmasız olmakla birlikte, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi ile ikinci tura kalması halinde 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçiminde; tutuklu bulunanlar, taksirli suçlardan hükümlü olanlar, kasıtlı suçlardan hükümlü olup kollu salıverilenler ile denetimli serbestlikten yararlanmak suretiyle salıverilenlerin yasal durumu göz önünde tutularak, oy kullanıp kullanamayacakları hususunun ve sair ilkelerin belirlenmesi amacıyla hazırlanan Karar Taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla, konu incelendi.

GERE GÖRÜ LÜP DÜ ÜNÜLDÜ:

6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun;

"Seçimde uygulanacak genel ilkeler" başlıklı 2'nci maddesinin beşinci fıkrasında; "Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hâllerde 298 sayılı Kanun, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli idareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır."

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun "Özel hüküm bulunmayan hallerdeki uygulama" başlıklı 42'nci maddesinde;

"Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Yüksek Seçim Kurulu, milletvekili seçimlerinin sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla gerekli ilke kararları almaya yetkilidir."

298 sayılı Kanun'un;

"Seçim çevresi" başlıklı 3'üncü maddesinde; "Özel kanunlarındaki çevre ayırmaları saklı kalmak üzere, seçimlerde her il bir seçim çevresidir."

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/107

“Seçim bölgesi” başlıklı 4’üncü maddesinde; “Seçimlerde, her muhtarlık, bir seçim bölgesidir.”

hükümleri yer almaktadır.

Bilindiği gibi, ceza infaz kurumunda bulunan taksirli suçlardan hükümlüler ve tutuklulara ait seçmen listelerinin ne şekilde oluşturulup kesinleştirileceği Kurulumuzca hazırlanıp Resmî Gazete’de yayımlanan ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilen Örnek: 140/I sayılı “Yurt dışı Seçmen Kütüğü’nün Güncelleştirilmesi Usul ve Esaslarını Gösterir Genelge”de açıklanmış bulunmaktadır.

Seçmen kütükleri kesinleştirildikten sonra, kütükte kaydı bulunmayanların oy kullanamayacakları göz önüne alındığında, kesinleştirilen seçmen kütüklerinde kaydı bulunmayan taksirli suçlardan hükümlüler ve tutukluların, daha sonra tutuklu seçmen listesine kayıtlarının yapılması mümkün değildir.

Bu itibarla, 11 Mayıs 2023 Perşembe gününe, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci tura kalması halinde ise 26 Mayıs 2023 Cuma gününe kadar tutuklanıp ceza infaz kurumuna konulan tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlüler, ayet daha önce herhangi bir seçmen kütüğünde kayıtlı değilse listeye dâhil edilemez ve oy kullanılamaz.

Seçmen kütüğüne kayıtlı olup olmamanın belgelendirilmesi taksirli suçlardan hükümlü ile tutuklu seçmene aittir. Kesinleştirilen seçmen kütüğünde kayıtlı olup da, ceza infaz kurumunda bulunan taksirli suçlardan hükümlü ile tutuklu seçmenler, ceza infaz kurumu yönetimi aracılığıyla ilgili ilçe seçim kurulu başkanlarından, seçmen kütüğüne kayıtlı oldukları ilçe başkanına belgeyi veya seçmen bilgi kartını vermeleri halinde, tutuklu seçmen listesine kaydını yaptırabilecektir. Kuşkusuz bu seçmen oy kullanacakları ceza infaz kurumları seçmen listelerinde kayıtlı ise kendisinden ayrıca belge istenmesine gerek yoktur. Öte yandan, 18 Mart 2023 tarihinden sonra yeni kurulan ceza infaz kurumları için de yukarıda açıklanan koşullar çerçevesinde tutuklu ve taksirli suçlardan hükümlü seçmen listelerinin oluşturulması zorunludur.

Hükümlüler yönünden konu değerlendirildiğinde;

Seçme hakkı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Temel Haklar ve Ödevler” başlıklı ikinci kısmının, “Siyasi haklar ve ödevler” başlıklı dördüncü bölümünde düzenlenmiş bulunmaktadır. Anayasanın 67’nci maddesinin birinci fıkrasında; vatandaşların, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahip oldukları vurgulandıktan sonra, aynı maddenin üçüncü fıkrasında; onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşının seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahip oldukları belirtilmiş, beinci fıkrasında da; “Silahaltında bulunan erkek ve erba lar ile askeri ö renciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar.” denilmek suretiyle seçme hakkının istisnaları gösterilmiş, buna baş lı olarak benzer hükümler 298 sayılı Kanun’un 7 ve 8’inci maddelerinde de yinelenmiş ve kimlerin seçmen olamayacağı, baş ka bir ifadeyle kimlerin oy kullanamayacakları açıklanmış bulunmaktadır.

Yüksek Seçim Kurulunun 03/09/2015 tarihli ve 1593 sayılı Kararında belirtilen ilke ve gerekçeler ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 67’nci maddesinin beinci fıkrası ve 90’ıncı maddesinin son fıkrası, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin Ek Protokolünün 3’üncü maddesi, 298 sayılı Kanun’un 7’nci maddesi, Ceza infaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin infazı Hakkında Yönetmeliğin 47’nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi hükmü ve Söyler/Türkiye kararı birlikte değerlendirildiğinde;

Seçme ehliyetinden yoksun kılma yönündeki hak yoksunluğunun sadece ceza infaz kurumunda bulunduğu dönemde seçme hakkının kullanılmasına engel olabileceği, diğ er

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/107

bir ifadeyle hakkındaki hapis cezasını gerektiren mahkûmiyet kararının kesinle mesinden sonra ancak bu cezanın infazı için ceza infaz kurumuna alınmasıyla ba layıp ceza infaz kurumundan ko ullan olarak salıverilmesi ya da denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanarak salıverilmesi hallerinde sona erecektir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 407'nci maddesinde belirtilen; "Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlü ü ba layıcı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanır." hükmü uyarınca kısıtlanan hükümlünün kısıtlılık hali 4721 sayılı Kanun'un 471'inci maddesinde yer alan; "Özgürlü ü ba layıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan ki i üzerindeki vesayet, hapis halinin sona ermesiyle kendili inden ortadan kalkar." hükmü gere ince hapis hali sona ermekle kısıtlılık hali de sona erecektir.

Öte yandan, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Di er hastalıklarda cezanın infazına, resmî sa lık kurulu larının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike te kil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyile inceye kadar geri bırakılır." hükmü gere ince, cezasının infazı geri bırakılan hükümlüler de ceza infaz kurumunda bulunmadıklarından oy kullanabileceklerdir.

Yukarıda yapılan tespit ve açıklamalar kar ısında; sadece kasıtlı suçtan dolayı ceza infaz kurumunda bulunan (ceza infaz kurumunda iken firar edenler dâhil) hükümlülerin oy kullanamayaca mın, buna mukabil hakkındaki mahkûmiyet hükmü kesinle mi olup da henüz ceza infaz kurumuna alınmayanlarla, ceza infaz kurumlarından ko ullan salıverilen ya da denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanarak salıverilen ancak hak ederek salıverilece i süreyi henüz doldurmayan veya mahkemesince uzun süreli de olsa hapis cezası ertelenen veya cezası infaz edilmekte iken hastalı ından dolayı cezasının infazı geri bırakılan hükümlülerin; ceza infaz kurumunda bulunmamaları nedeniyle, bu süre içinde yapılacak olan seçimlerde seçmen olabileceklerinin, ba ka bir ifadeyle sözü edilenlerin oy kullanabileceklerinin kabulü gerekmektedir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- Kasıtlı suçtan dolayı ceza infaz kurumunda bulunan (ceza infaz kurumunda iken firar edenler dâhil) hükümlülerin oy kullanamayaca ına,

2- 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan Cumhurba kanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi ile ikinci tura kalması halinde 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılacak olan Cumhurba kanı Seçiminde, ceza infaz kurumunda bulunan seçmen niteli ine sahip tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlü olanların oy kullanabileceklerine,

3- Seçmen kütüklerinin kesinle me tarihinden sonra tutuklu ve taksirli suçlardan hükümlülere ili kin askı listesinde yer almayan seçmenlerin, ceza infaz kurumu yönetimi aracılı ı ile ceza infaz kurumunun bulundu u ilçe seçim kurulu ba kanlı ına müracaat etmeleri halinde, kesinle en seçmen kütüklerinde kayıtlı olmaları artıyla tutuklu ve taksirli suçlardan hükümlülere ili kin askı listesine dâhil edilmeleri gerekti ine,

4- 11 Mayıs 2023 Per embe gününe, Cumhurba kanı Seçiminin ikinci tura kalması halinde ise 26 Mayıs 2023 Cuma gününe kadar yeni kurulan ceza infaz kurumunda bulunan tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlü olanlar için de tutuklu seçmen listesi olu turulaca ına,

5- Kurulumuzun 13.03.2023 tarih ve 2023/99 sayılı kararıyla kabul edilen Seçim Takvimine göre, 11 Mayıs 2023 Per embe günü, Cumhurba kanı Seçiminin ikinci tura kalması halinde ise 26 Mayıs 2023 Cuma günü itibarıyla kesinle ecek olan tutuklu ve taksirli suçlardan hükümlülere ili kin seçmen listelerinde kayıtlı bulunan tutuklular ile taksirli

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/107

suçlardan hükümlü olanların ceza infaz kurumunun bulunduğu seçim çevresinde oy kullanabileceklerine,

6- Kişilerin kasten işlemi olduğu suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak uygulanması gereken hak yoksunluklarına ilişkin mahkûmiyet hükmü kesinleşmiş olmakla birlikte, ceza infaz kurumuna henüz alınmayan veya ceza infaz kurumuna alındıktan sonra koşullu olarak salıverilen ya da denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanmak suretiyle salıverilen ancak hak ederek salıverilme süresi dolmayan hükümlüler ile mahkemesince uzun süreli de olsa hapis cezası ertelenen veya cezası infaz edilmekte iken hastalığından dolayı cezasının infazı geri bırakılan hükümlülerin; ceza infaz kurumunda bulunmamaları nedeniyle, bu süre içinde yapılacak olan seçimlerde oy kullanmalarının mümkün olduğu una,

7- 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 407'nci maddesinde belirtilen; "Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağımlı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanır." hükmü uyarınca kısıtlanan hükümlünün kısıtlılık hali 4721 sayılı Kanun'un 471'inci maddesinde yer alan; "Özgürlüğü bağımlı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişilerin üzerindeki vesayet, hapis halinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkar." hükmü gereğince hapis hali sona ermeyle kısıtlılık hali de sona ereceğinden bu süre içinde yapılacak seçimlerde oy kullanabileceklerine,

Bu durumda olan hükümlülerin seçmen kütüğüne kayıtlı olduklarının 140/I sayılı Genelge'de gösterildiği şekilde yapılmasına,

8- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

9- Karar örneğinin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde ve Yüksek Seçim Kurulu kurumsal portalında yayımlanmasına,

10- Karar örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

11- Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

13.03.2023 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Bağkan
Ahmet YENER

Bağkanvekili
Ekrem ÖZÜBEK

Üye
Ali ÜRKER

Üye
Orhan USTA

Üye
Battal ÖZÜT

Üye
Talip BAKIR

Üye
Dr. Serdar MUTTA

Üye
Mahmut AKGÜN

Üye
Feyzi EROĞLU

Üye
smail KALENDER

Üye
Ali ÇOPUR